

Số: 04 /CT-TTg

Hà Nội, ngày 04 tháng 02 năm 2016

CHỈ THỊ

Về việc thực hiện các biện pháp cấp bách phòng, chống hạn, xâm nhập mặn

Từ cuối năm 2014 đến nay, do ảnh hưởng của hiện tượng El Nino kéo dài, thời tiết diễn biến bất thường, nhiều khu vực trong năm 2015 không có mưa lớn, lượng dòng chảy trên các sông, suối ở hầu hết các vùng đều thiếu hụt so với trung bình nhiều năm, đặc biệt tại các tỉnh khu vực miền Trung, Tây Nguyên và Đông Nam Bộ, dung tích trữ ở nhiều hồ chứa thủy lợi, thủy điện đến nay chỉ còn khoảng 30-50% dung tích thiết kế, thấp hơn so với cùng kỳ nhiều năm và thấp hơn năm 2015. Tại các tỉnh Nam Bộ, mùa mưa kết thúc sớm, dòng chảy trên hệ thống sông Cửu Long thấp nhất kể từ năm 1926, xâm nhập mặn sớm và sâu vào đất liền, ảnh hưởng nghiêm trọng đến sản xuất nông nghiệp và dân sinh.

Trong thời gian tới, tình hình khô hạn còn tiếp tục kéo dài, nguy cơ xảy ra hạn hán, thiếu nước trên diện rộng tại các khu vực không có hệ thống thủy lợi hoặc chỉ có công trình thủy lợi nhỏ; Vụ Đông Xuân năm 2015-2016 và năm 2016, hạn hán, xâm nhập mặn, thiếu nước cho sản xuất và sinh hoạt sẽ xảy ra gay gắt, khốc liệt hơn những tháng đầu năm 2015 tại nhiều địa phương ở khu vực Trung Bộ, Tây Nguyên và Nam Bộ.

Trước tình hình trên, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu các Bộ, ngành liên quan và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương triển khai ngay một số biện pháp cấp bách phòng, chống hạn, xâm nhập mặn:

1. Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương:

a) Tiếp tục thực hiện các nội dung tại Công điện số 32/CĐ-TW ngày 12 tháng 10 năm 2015 của Trưởng Ban Chỉ đạo trung ương về phòng chống thiên tai và Chỉ thị số 8718/CT-BNN-TCTL ngày 23 tháng 10 năm 2015 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về việc tăng cường thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, xâm nhập mặn năm 2016, đối phó với ảnh hưởng của hiện tượng El Nino. Nạo vét các cửa lấy nước, hệ thống kênh mương, tích nước hồ chứa, lắp đặt và vận hành các trạm bơm dã chiến, đào ao, giếng, đắp đập tạm để trữ nước và ngăn mặn; đẩy nhanh tiến độ thi công xây dựng các công trình thủy lợi, cấp nước sinh hoạt, nhất là hệ thống kênh mương ở các vùng có nguy cơ cao xảy ra hạn hán. Chủ động bố trí ngân sách địa phương để triển khai thực hiện các giải pháp cấp bách phòng, chống hạn, xâm nhập mặn.

b) Chỉ đạo các cơ quan chuyên môn kiểm tra, đánh giá nguồn nước trữ tại các hồ chứa và hệ thống thủy lợi trên địa bàn; tính toán cân bằng nước, rà soát, bổ sung phương án phòng, chống hạn, xâm nhập mặn; căn cứ tình hình cụ thể về nguồn nước và khả năng cấp nước, tiếp tục điều chỉnh cơ cấu cây trồng phù hợp theo hướng chuyển đổi diện tích trồng lúa ở vùng hạn hán, thiếu nước sang cây trồng cạn hoặc dùng canh tác; ưu tiên cấp nước cho sinh hoạt, chăn nuôi gia súc và các ngành công nghiệp, dịch vụ, tưới cây công nghiệp lâu năm; lập kế hoạch vận hành cụ thể từng hệ thống thủy lợi, hướng dẫn nhân dân chủ động thực hiện các biện pháp tích nước, tiết kiệm nước, triệt để chống thất thoát và sử dụng lãng phí nước.

c) Các địa phương thuộc khu vực Trung du và Đồng bằng Bắc Bộ chỉ đạo lấy nước tập trung khi các hồ chứa thủy điện tăng cường xả nước phục vụ gieo cấy lúa vụ Đông - Xuân, bảo đảm đúng thời vụ và tận dụng các ao hồ và hệ thống kênh trục lớn để chứa nước, tích nước chuẩn bị cho tưới dưỡng.

d) Khu vực miền Trung và các vùng cao, vùng ven biển thường xảy ra thiếu nước sinh hoạt trong mùa khô phải chỉ đạo thực hiện đồng bộ các biện pháp phòng, chống hạn; chủ động xây dựng phương án và giải pháp cung cấp nước, không để thiếu nước cho sinh hoạt và chăn nuôi, ảnh hưởng đến sức khỏe, đời sống của nhân dân.

đ) Khu vực đồng bằng sông Cửu Long cần theo dõi chặt chẽ tình hình xâm nhập mặn, triển khai các biện pháp chủ động phòng chống mặn xâm nhập sâu và kéo dài; áp dụng các biện pháp kỹ thuật về thủy lợi và canh tác lúa để hạn chế tác hại do nhiễm mặn; hướng dẫn nông dân chỉ gieo cấy lúa ở những nơi có đủ nguồn nước tưới.

2. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn:

a) Tăng cường kiểm tra, đôn đốc các địa phương thực hiện kế hoạch, phương án phòng, chống hạn, xâm nhập mặn; tổ chức dự báo chuyên ngành, hướng dẫn, hỗ trợ địa phương thực hiện các giải pháp phòng, chống, hạn hán, xâm nhập mặn và hiện tượng mùa đông ấm ở khu vực phía Bắc (điều chỉnh thời vụ, diện tích gieo cấy, giống cây trồng phù hợp,...);

b) Theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, hướng dẫn việc điều tiết nước của các hồ chứa thủy lợi, quản lý nguồn nước trong các hệ thống công trình thủy lợi, ao, đầm, vùng trũng; thường xuyên kiểm tra, đánh giá cân đối nguồn nước, xây dựng kế hoạch sử dụng nước phù hợp nhằm đáp ứng tốt nhất nhu cầu nước cho sinh hoạt và các ngành kinh tế khác.

c) Tăng cường hướng dẫn, phổ biến, kinh nghiệm tưới tiên tiến, tiết kiệm nước, sử dụng nước hiệu quả để các địa phương, doanh nghiệp và người dân áp dụng; hướng dẫn kỹ thuật thâm canh lúa theo hướng sử dụng tiết kiệm nước để đối phó hiệu quả với tình trạng nắng nóng và khô hạn kéo dài; chỉ đạo phòng trừ sâu bệnh trên lúa và rau màu.

d) Chủ trì, phối hợp với Bộ Công Thương, Bộ Tài nguyên và Môi trường, Tập đoàn Điện lực Việt Nam và các địa phương thống nhất kế hoạch điều tiết nước các hồ chứa thủy điện trên từng lưu vực sông để bổ sung nước cho hạ du, phục vụ sản xuất nông nghiệp và dân sinh.

đ) Tổng hợp tình hình hạn hán ở các địa phương, chủ động phối hợp với các bộ, ngành đề xuất Thủ tướng Chính phủ hỗ trợ các địa phương thực hiện các giải pháp phòng, chống hạn hán, xâm nhập mặn kịp thời, hiệu quả.

3. Bộ Tài nguyên và Môi trường:

a) Chỉ đạo Trung tâm Khí tượng thủy văn quốc gia theo dõi sát diễn biến thời tiết, tăng cường dự báo, nhận định về tình hình khí tượng thủy văn, đặc biệt là tình hình mưa, dòng chảy (kể cả dự báo 10 ngày, tháng, mùa) kịp thời cung cấp thông tin về khí tượng, thủy văn, hạn hán, xâm nhập mặn cho các cơ quan liên quan và các địa phương để chỉ đạo sản xuất phù hợp với điều kiện nguồn nước và chủ động thực hiện các biện pháp phòng, chống hạn, xâm nhập mặn.

b) Phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Công Thương và các địa phương thống nhất kế hoạch điều tiết nước các hồ chứa thủy điện để bổ sung nước chống hạn cho hạ du.

4. Bộ Công Thương:

a) Chỉ đạo Tập đoàn Điện lực Việt Nam xây dựng phương án cụ thể chủ động bảo đảm cung ứng điện cho sản xuất, sinh hoạt; tăng sử dụng các nguồn điện khác, như: điện than, khí để dành nước cho các hồ chứa phục vụ chống hạn; ưu tiên bảo đảm cung cấp điện cho các trạm bơm nước phòng, chống hạn; phối hợp với các cơ quan thông tin đại chúng làm tốt công tác phổ biến, tuyên truyền ý thức sử dụng tiết kiệm điện, đặc biệt là trong các tháng mùa khô.

b) Phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài nguyên và Môi trường và các địa phương thống nhất kế hoạch điều tiết nước các hồ chứa thủy điện để bổ sung nước chống hạn cho hạ du với ưu tiên trước hết là bảo đảm nguồn nước cho nước sinh hoạt, dịch vụ của người dân, sau đó đến chăn nuôi gia súc, sản xuất nông nghiệp, thủy sản, bảo đảm vệ sinh môi trường, an toàn dịch bệnh và sản xuất công nghiệp, sản xuất điện. Đối với các hồ thủy điện có lượng trữ nước đạt thấp cân chủ động đưa ra ngoài thị trường điện cạnh tranh, ưu tiên phát điện theo nhu cầu dùng nước ở hạ du.

5. Bộ Y tế chỉ đạo, hướng dẫn lực lượng y tế cơ sở chủ động kiểm tra, giám sát bảo đảm an toàn môi trường, tránh bùng phát dịch bệnh do ảnh hưởng hạn hán, thiếu nước, nắng nóng kéo dài.

6. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội chủ trì, tổng hợp nhu cầu hỗ trợ cứu đói cho nhân dân các vùng xảy ra hạn hán, xâm nhập mặn, phối hợp với Bộ Tài chính đề xuất Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định hỗ trợ.

7. Bộ Thông tin và Truyền thông, Đài Tiếng nói Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam và các cơ quan thông tin, đại chúng ở Trung ương và địa phương đẩy mạnh hoạt động thông tin, truyền thông, nâng cao nhận thức cho từng cấp, từng ngành, các tổ chức, đơn vị và từng người dân để thay đổi, nhận thức được nước ta là quốc gia đang rất thiếu nước, hiện tượng El Nino kéo dài, tình hình hạn hán, thiếu nước nghiêm trọng trong năm 2016 để chủ động thực hiện các biện pháp sử dụng tiết kiệm điện, nước.

8. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao chủ động tổng hợp nhu cầu hỗ trợ chống hạn của các địa phương, đề xuất, báo cáo Thủ tướng Chính phủ theo quy định.

9. Các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ, Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, các tổ chức, cá nhân liên quan chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện Chỉ thị này./.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Ban Chỉ đạo TW về phòng chống thiên tai;
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc CP;
- Tỉnh ủy, HĐND, UBND các tỉnh, t.p trực thuộc TW;
- Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam;
- Văn phòng Tổng Bí thư;
- Văn phòng Trung ương Đảng;
- Văn phòng Chủ tịch nước;
- Hội đồng Dân tộc và các Ủy ban của Quốc hội;
- Văn phòng Quốc hội;
- Tòa án nhân dân tối cao;
- Viện Kiểm sát nhân dân tối cao;
- Kiểm toán Nhà nước;
- Ủy ban Giám sát tài chính quốc gia;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTgCP, TGD công TTĐT, các Vụ: TH, KTTH, V.III, KGVX;
- Lưu: VT, KTN (3), Tuyenh. 167

**KT. THỦ TƯỚNG
PHÓ THỦ TƯỚNG**

Hoàng Trung Hải